

הדרוזים שאל צה"ל

חיילים דרוזים מציינים תרגילי ג'ודו
— מלחמה —

יחידה דרוזית מפתערת על עמדת אויב
— אש, עשן —

כל העדה ואמנה

בחיי יום-יום, אין יחידת המיעוטים מרבה בתמרונים כאלה. מלאכתה קשה יותר, ומסור־כנת יותר. לכל אורך הגבול ידועים חייליה כלוחמים העקשנים והפעילים ביותר במלחמה נגד המסתננים. אין זה רק עניין של מילוי פקודה; הדרוזים אינם אוהבים ערבים וכל הזדמנות הניתנת להם להכנס אתם לקרב מתקבלת ברצון.

זו, למעשה, הסיבה העיקרית לקיום החי"ד. הסביר אחד ממפקדיה, רב־סרן חייכני. איש־פלמ"ח וחתיק המרגיש את עצמו נוח יותר בכפר ערבי מאשר בקפה תל־אביבי: "העדה הדרוזית, כעדה, נחשבת כנאמנה למדינה. כל צעיר בתוכה הרוצה להתנדב לשרות צבאי יכול לעשות זאת. המיבטחים שהוא עובר דומים בדיוק לאלה שכל בחור יהודי עובר לפני גיוסו. אין שום חיטוט בעברו, איש לא מטיל ספק בנאמנותו. אנו יודעים כי בכל מאבק שיבוא בינינו לבין הערבים, לא יוכל הלוחם הדרוזי אלא ללחם לצדנו."

וזהו גם דעתם של רוב הדרוזים (35 אלף) החיים במדינת ישראל. סמל פואד חביב, ששנים בצה"ל, הנו אחד מהם. הוא הצטרף לצבא עוד לפני תום מלחמת העצמאות, השתתף בכיבוש נצרת, גוש־חלב והגליל העליון. בעוספיה, כפר מולדתו כהרי הכרמל, יש לו אשה ושלושה ילדים. "כל זמן שצה"ל יהיה קיים", אומר הוא, "אהיה בו חייל."

גם שוויץ, גם חופש

הסיבות המניעות את הצעירים האלה לע"זוב את כפרם ולצאת לגבולות, מבלי שיהיה כל חוק המחייב אותם לכך, רבות. בצבא מובטחים תשולם ורמת־מחיה, המהווים כוח משיכה לכמה מהם. הרצון להתבלט בין בני הכפר ולעשות רושם על הבחורות מביא אף הוא צעירים ללשכות הגיוס. לפעמים גם משיעה מסוּרֶת המלחמתית, שטופחה למדיום של פולחן לאומי.

אולם חשוב מכל אלה הוא הרצון לחרוג מתחומי העדה הצרים, לבוא במגע עם התושבים העבריים, ללמוד את שפתם, להכיר את מינהגיהם. כשמשתחרר חייל דרוזי מקבל הוא פינקס־מילואים — תעודה של שווי־זכויות העולה על כל ההכרעות הפוליטיות החגיגיות.

"העבר קורה! הליי־הופ! הליי־הופ!" צעק המדריך לאימון גופני, ובקול גמוך המשיך: "מרה ואחדה! מרה ואחדה!" (בערבית: בכת אחת! בכת אחת!)

היה זה אופייני לצורה בה מתנהלים החיים ביחידת המיעוטים של צבא הגנה לישראל: הפקודות ניתנות בעברית, ההסברים והשיחות הרגילות מתנהלים בערבית.

המחלקה שעמדה מול במת ההצדעה ולפני אלפיים הצופים הדרוזיים, הבינה את הפקודה הדרו־לשונית. בתנועות חדות וקצו־בות העבירה את קורות המתכת המוארכות והחלולות מכתף אחת לשניה, כאילו היו נוצות.

אלה מבין קהל המוזמנים שהיו פעם חיילים מחאו כף: הם ידעו להעריך ביצוע נאה של תרגילי האורחים הדרוזים, התלהבו פחות. הם באו לכאן לראות את חייליהם המשרתים בצה"ל במיפגם השנתי וכל ה"תנועות המצוּחצחות לא עשו רושם רב עליהם. גם כאשר הדגימו החיילים תרגילי ג'ודו, לא התלהבו הצופים. הם רצו לראות מלחמה, אש, עשן.

"חיילינו אינם פוחדים"

כעבור חצי שעה ניתן להם מבוקשם. לגלל אזהרה, נרעד רכס הגבעה שממול מהתפוצצויות אדירות, ענני עשן כיסו את מד־רונה. מעל לראשי הצופים שרקו קליעי עץ של מכונות־יריה. באיחור, הסביר הקריין בערבית רהוטה כי יחידת המיעוטים הדגימה כבוש של משלט אויב.

"חיילנו מתקדמים תחת חיפוי תותחים! מכונות היריה שלנו מרתקות את האויב בחפירותיו ואינן מניחות לו להרים את הראש! חיילינו אינם פוחדים מן המוות! חיילינו יודעים רק לעודד קדימה! בראשם צועדים הקצינים שאימנו אותם והכינו אותם לקרב!" התיאור הדרמטי בקע מתוך הרב־קול, ניסה להתגבר על רעש מכונות היריה.

עתה היו האורחים הכפריים מבטוטים. סוף־סוף מראים להם מלחמה, סוף־סוף מסתער השבאב עם רובים מכודנים. לא היה כמעט אחד מהם שלא ירה ברובה בחייו או שלא שמע על מעשי הגבורה של אבותיו הדרוזים. אולם בשביל כולם, היתה זו פעם ראשונה שראו כיצד פועל הצבא המודרני בקרב.

בעיני רבים בארץ, אין חשיבותם של חיילי המיעוטים צבאית בלבד. הם מצביעים עליהם כדוגמה מוצלחת ליכולת ישראל להשתבץ עם עמי המרחב, תשובה חותכת לאלה המאשימים את ישראל בדיכוי המיעוטים שלה.

בינתיים: הוכחה

לפני שש שנים יכלה ישראל לנצל קלף תעמולתי זה במידה מהפכנית. או שירתו ביחידות המיעוטים לא רק דרוזים; מאות צעירים ערביים לבשו את מדי צה"ל, מאות רבות של צעירים ערביים אחרים התדפקו על דלתות לשכות־הגיוס. הם ראו בשירות צבאי סמל השוויון המוחלט בין כל תושבי הארץ. דרכם יכלה ישראל להוכיח את כנות כוונותיה לתושביה הערביים יותר מאשר על־ידי מאות הכרזות בכנסת או באו"ם.

אך ההזדמנות הוחמצה. היחס הכללי למיעוטים הערבי הפך עניין הנתון לחסי כל פקיד או מפקד מקומי. יחס הערבים עצמם השתנה, נעלם הרצון הקטן ביותר לשרת תחת דגל ישראל. צה"ל רשם את הערבים כסיכון בטחוני, חיל המיעוטים הפך, למעשה, חיל המיעוטים הדרוזי.

"יתכן שאפשר היה פעם לגייס צעירים ערביים", אמר אחד ממפקדי חיל המיעוטים. "כיום זה בלתי־מעשי. רק אם יהיה פעם שלום עם הערבים, נוכל לפתוח את שורות צה"ל למיעוטים הערבי כאן. בינתיים משמשים הדרוזים הוכחה לכולם כי יהודי ולא־יהודי יכולים לשרת באותו צבא, באותם התנאים."

נכבדים דרוזים חוזים במיפגן יחידת המיעוטים
רוצים לראות